

Aan de abonnees,

De Tweede-Kamerfractie van de VVD gaat op reces van 29 juni t/m 27 augustus. In die periode zal de VVD-Expresse niet uitkomen. Uit het parlement zijn dan immers geen actuele zaken te melden.

Het eerstvolgende exemplaar nr. 47 zal op 31 augustus uitkomen.

Index VVD-Expresse

Als extra service treft u in het eerstvolgende nummer een index aan van alle artikelen die in de periode van 3 februari t/m 29 juni in deze nieuwsbrief werden geplaatst (de nummers 27 t/m 46).

Deze index wordt twee maal per jaar gepubliceerd, de vorige index werd afgedrukt in nr. 27 en gaf een overzicht van de artikelen die in 1983 werden opgenomen in de VVD-Expresse.

Nota VVD Tweede-Kamerfractie

Op 21 juni heeft de VVD Tweede-Kamerfractie een nota gepubliceerd over deregulering en privatisering in theorie en praktijk.

Jan te Veldhuis heeft deze nota samengesteld in samenwerking met Loek Hermans, Robin Linschoten, Jaap Metz en Jan-Cees Wiebenga.

De nota zal in de eerste plaats een leidraad zijn voor de gemeentelijke en provinciale overheden. Zij gaat in op de oorzaken van overregulering, op de problemen uit de praktijk, de noodzaak tot dereguleren en de mogelijkheden tot privatiseren.

U kunt deze nota bestellen door f 7,50 over te maken op giro 40.18.232 t.n.v. VVD-Informatierekening te 's-Gravenhage, met vermelding van „nota deregulering“.

Ed Nijpels niet naar Straatsburg

Het hoofdbestuur van de VVD heeft zich maandag 25 juni in Utrecht gebogen over de vraag of de VVD-fractievoorzitter Ed Nijpels zijn door voorkeurstemmen verkregen zetel in het Europees Parlement zou dienen te aanvaarden.

Zoals bekend had de Verkiezingsraad van de VVD, op advies van het hoofdbestuur, Nijpels, zoals dat destijds ook met zijn voorgangers Wiegel en Rietkerk was gebeurd, op een normaal gesproken onverkiesbare veertigste plaats gezet.

Bij het overleg binnen het hoofdbestuur heeft met name de vraag gespeeld of een combinatie van het fractievoorzitterschap in de Nederlandse Tweede Kamer en het lidmaatschap van het Europees Parlement gezien de werkzaamheden, die beide functies met zich mee brengen, een reële mogelijkheid is.

Het hoofdbestuur kwam daarbij tot de conclusie dat een dergelijke combinatie wat tijdsbeslag betreft niet te verenigen zou zijn, hetgeen resulteerde in het advies aan Ed Nijpels om af te zien van zijn zetel in het Europees Parlement.

De Tweede Kamerfractie van de VVD heeft zich hedenochtend bij het oordeel van het hoofdbestuur aangesloten.

Ed Nijpels zal dienovereenkomstig het Centraal Stembureau laten weten zijn benoeming tot lid van het Europees Parlement niet te zullen aanvaarden.

Middenschoolexperimenten

De beslissing van de bewindslieden van Onderwijs en Wetenschappen om het aantal middenschoolexperimenten met hooguit 10 uit te breiden draagt het karakter van een compromis, waar de VVD niet ontevreden over is.

Van de oorspronkelijke wens van het CDA om 30 nieuwe experimenten toe te staan is maar een fractie gerealiseerd. Een vloeiende invoering wordt hiermee geblokkeerd.

Uitbreiding met een beperkt aantal benadrukt ook de afspraak tussen de minister-president en de voorzitter van de VVD-fractie in de zomer van 1983.

Van belang is, dat de 10 toe te wijzen experimenten zullen moeten voldoen aan goede, inhoudelijke, onderwijskundig verantwoorde criteria. Deze criteria zullen duidelijk in de wet moeten worden vastgelegd zonder dat dit mag betekenen dat in beginsel een ongelimiteerd aantal experimenten kan worden toegewezen. Anders zou van geruisloze invoering sprake zijn. De positie van de huidige middenschoolexperimenten moet thans nader worden beoordeeld.

(Voor nadere informatie: A.J. Evenhuis, tel. 070-614911, tst. 2367.)

Besluit Afbreking Zwangerschap

De afgelopen week vond in de Tweede Kamer de tweede ronde plaats van de behandeling van het Besluit Afbreking Zwangerschap (zie ook Expresse nr. 43).

Van VVD-zijde werden onder andere de volgende punten nader toegelicht:

Abortus in het ziekenfonds

De VVD-fractie toonde zich in de eerste plaats voorstander van het opnemen van een kliniekabortus in het ziekenfondspakket. De minister voelde hier blijkens zijn antwoord niet veel voor. Hij stelde dat eerst de stelselwijziging moet worden afgewacht met de daarbij behorende adviezen van de verschillende adviesorganen.

Echter, zo werd nu van de zijde van de VVD betoogd,

in de concept-adviezen van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid en de Nationale Ziekenfondsraad ontbreken concrete voorstellen tot pakketverkleining (dat wil zeggen verkleining van het aantal door de ziekenfondsen vergoede medische handelingen).

Bovendien gaan deze adviezen eerder over het stelsel van verzekering dan over de inhoud van het pakket.

Het wachten op de definitieve adviezen biedt dus geen oplossing. Integendeel, het zal alleen de periode van rechtsongelijkheid tussen klinieken en ziekenhuizen verlengen.

De VVD blijft dus pleiten voor opnemning van abortus in het ziekenfondspakket, inclusief de kliniekabortus.

Inhoudelijke bezwaren tegen de maatregel

Uit het antwoord van de Minister in eerste termijn bleek, zo stelde de VVD-fractie vast, dat de Regering is tegemoetgekomen aan haar bezwaren.

Uit een nieuwe tekst voor artikel 28 en de toelichting daarbij blijkt, dat het niet de bedoeling was om het professionele handelen van de arts per individueel geval te laten toetsen. De oude tekst van artikel 28 bevatte die mogelijkheid wel. Het gevolg van de verandering is nu dat alleen toetsing van het beleid van de arts in een reeks van gevallen mogelijk is. Dat is ook in overeenstemming met de Abortuswet.

In de oorspronkelijke tekst werd een toetsing voorgesteld aan „objectieveerbare elementen in de situatie van de vrouw“. Dat was voor de VVD onaanvaardbaar, omdat daarmee de inspecteur van de volksgezondheid zou kunnen treden in de inhoud van het besluitvormingsproces en in de eigen beslissingsbevoegdheden van de vrouw en van de arts.

Kortom: De mogelijkheid om per individueel geval te toetsen is vervallen, er is slechts een toetsing van het beleid van de arts mogelijk, en toetsing aan objectieveerbare elementen in de situatie van de vrouw is vervangen door toetsing aan zorgvuldigheidsvereisten zoals die reeds in de Abortuswet staan vermeld.

Juridische bezwaren

In de eerste termijn stelde de VVD dat de huidige wet geen basis biedt voor bepalingen zoals in artikel 28. Een algemene maatregel van bestuur kan nimmer een bepaling bevatten, waartoe de wet geen uitdrukkelijke machtiging geeft. De VVD-fractie vindt, dat dit bezwaar nog steeds overeind staat.

Een en ander heeft ertoe geleid, dat de VVD haar oorspronkelijke motie om artikel 28 te laten vervallen heeft ingetrokken. Die motie sprak namelijk ook uit, dat artikel 28 om inhoudelijke redenen ongewenst was. Dat nu geldt niet meer.

Echter, de bezwaren van legislatieve en juridische aard zijn er nog wel en daarom was het indienen van een nieuwe motie noodzakelijk. Daarin wordt de regering gevraagd te bevorderen dat in de adviesaanvraag aan de Raad van State een oordeel wordt gevraagd over deze bezwaren van de Kamer.

(Voor nadere informatie: drs. D.J.D. Dees, tel. 070-614911, tst. 2191.)

Tweede deel „1 juli-pakket” – wijziging zieketwet

De kortingen op de uitkeringen in het kader van het oorspronkelijke 1-juli-pakket zijn aanmerkelijk verzacht. Om toch de geplande ombuiging te realiseren zijn alternatieve voorstellen gedaan. Te weten:

- 1) De maximering van het ziekengeld tot 100% netto.
- 2) Het voorstel om de AAW-inkomenstoets uit te breiden tot diegenen die reeds voor 1-1-'79 AAW-gerechtigd waren op wie de AAW-inkomenstoets nog niet van toepassing was.

De VVD is accoord gegaan met de wijziging van de zieketwet. Een zieketwet, die kan leiden tot meer dan een 100% netto-uitkering, dus tot een bonus op ziekte, zo'n zieketwet is zelf ziek, op z'n minst ongezond, aldus VVD-woordvoerder Ad Nijhuis. Het gaat hier om meer ziekengeld dan er aan netto loon gederfd wordt, hetgeen principieel in strijd is met de verzekeringsgedachte. Het gaat hierbij niet slechts om een simpele systeemfout, doch veel meer om de achterliggende ongezonde oorzaak, de ontwrichting in de bruto-netto loonsverhouding. Onze woordvoerder heeft nog eens benadrukt dat de ombuigingen er op zijn gericht de torenhoge lastendruk tot verantwoordde proporties terug te brengen met als doel het bewerkstelligen van een betere en gezondere bruto-netto verhouding.

Daarnaast speelt ook nog een rol dat als gekeken wordt naar de offers die van langdurig uitkeringsgerechtigden gevraagd worden, dat dan het aftoppen van bovenmatig ziekengeld het minste is wat er gedaan dient te worden. Naar het oordeel van de VVD dient het dan ook niet bij deze maatregel te blijven, doch zal volgend jaar een substantiële ombuiging in de sfeer van de zieketwet via de bovenwettelijke regelingen niet mogen worden afgeschoven op de werkgevers.

Ook met het tweede voorstel, de ombuiging van de AAW-inkomenstoets heeft de VVD ingestemd, zij het dat er hierbij wel enige aarzeling was met betrekking tot de uitvoering: de overgangsmaatregel tot 1 januari 1985 op basis van de methode van de wet Tweeverdieners. Dit alles maakt dit wetsvoorstel technisch zeer ingewikkeld. Dit voorstel houdt in dat de AAW-gerechtigden van voor 1 januari '79 hun relatieve voordeelspositie ten opzichte van de nieuwe gevallen kwijtraken. Een gelijke behandeling van oude en nieuwe gevallen is ook te verdedigen tegen de achtergrond van het unanieme SER-advies van 1975. Voor alle AAW-ers geldt nu de inkomenstoets. Dit wil zeggen dat men in aanmerking komt voor de hoge-, de midden- danwel de lage grondslag (100%, 85%, resp. 70%), afhankelijk van het wel of niet aanwezig zijn van inkomen bij de gehuwde partner. Zij die boven hun AAW-uitkering ook nog een WAO-uitkering hebben, krijgen de nadelen gecompenseerd. Dit betekent dat het nu aangenomen voorstel feitelijk alleen effectief is voor diegenen die alleen een AAW-uitkering hebben (vroeggehandicapten en ex-zelfstandigen).

De VVD heeft het wel op prijs gesteld dat de Regering verklaard heeft dat de inkomenstoets en de daarvoor geldende criteria in het kader van de stelselwijziging opnieuw aan de orde zal komen.

De VVD wil dan de potentiële discussie aangaan over inkomensafhankelijkheid in relatie tot het streven naar individualisering van uitkeringsrecht.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel. 070-614911, tst. 2548.)

Wet Open Universiteit

Nederland heeft een Open Universiteit. Daarmee volgt zij Engeland, waar de Open Universiteit een groot succes is gebleken en Duitsland. Onze Open Universiteit past in twee beleidskaders: hoger onderwijs en volwassenen-educatie. De economische, sociale, politieke en vooral technologische ontwikkelingen geven de noodzaak aan van volwassenen-educatie als een volwaardig onderwijsspoor. De tijd is voorgoed voorbij, dat leren vooral met jeugd en jonge volwassenheid in verband moet worden gebracht. De Open Universiteit is bedoeld voor volwassen mensen, die om wat voor reden dan ook geen gebruik maken van het reguliere hoger onderwijs. Zij heeft een functie te vervullen in de maatschappij van morgen, waarin kennis en kunde snel verouderen. De volwassen burger moet zich steeds opnieuw vormen en ontwikkelen om zicht en greep te krijgen op alle veranderingen waarmee hij geconfronteerd wordt. Technologie en herverdeling van arbeid vraagt meer dan ooit om wederkerende educatie, van basis-educatie tot Open Universiteit.

De instelling biedt open hoger afstandsonderwijs:

- open toegang, dus niet gebonden aan diploma's.
- open programmering, de student bepaalt zelf zijn studieprogramma, dat kan leiden tot een wetenschappelijke opleiding met de bijbehorende titulatuur. Het programma kan ook bestaan uit afzonderlijke cursussen, die bijv. samenhangen met een beroep.
- open studietempo, zodat de student zijn studie kan inpassen in de andere bezigheden die hij heeft.
- open in verband met de onderwijsvormen en -middelen, waardoor de student – ook voor begeleiding – niet gebonden is aan plaats en tijd.

Het aanbod van de open Universiteit is een vorm van onderwijs die berust op zelfstudie. Moderne communicatiemiddelen als radio, televisie, teletekst, viditel zijn naast boeken, geluids- en beeldbanden de belangrijkste hulpmiddelen. Door de graden van openheid en de aard van het onderwijs zal de toekomstige student moeten beschikken over een grote motivatie, studiezijn en studiediscipline. De open toegang, niet gebonden aan diploma's, wekt de verwachting dat alles mogelijk is. Door de plaats van de Open Universiteit in het beleidskader van het hoger onderwijs moeten hoge kwaliteitseisen worden gesteld aan het onderwijsaanbod. De instroom van studenten moet gebaseerd zijn op de verwachting, dat de student in redelijkheid de gekozen studies kan voltooien. Het succes van de Open Universiteit is daarom erg afhankelijk van voorlichting, advisering en begeleiding via de 18 geografisch over het land verspreide studiecentra, die enerzijds relaties onderhouden met andere voorzieningen op het terrein van de volwassenen-educatie en anderzijds met andere instellingen voor wetenschappelijk en hoger beroepsonderwijs. Als bij deze advisering leemten in de kennis blijken, moeten die snel en efficiënt worden opgevuld. Erkende instellingen en het dag- en avondonderwijs voor volwassenen moeten de mogelijkheden bieden om die leemten op te vullen in de vorm van korte, doelgerichte cursussen die daardoor een paspoort-functie krijgen.

Geschilpunt met de Minister was de toegangsleeftijd. Al in 1980 hadden Dees en Ginjaar-Maas aangegeven dat men vanaf 18 jaar toegang tot de Open Universiteit moest kunnen hebben. De Kamer aanvaardde een motie van die strekking en Minister Pais had er vrede mee. Minister Deetman voerde de motie echter niet uit en kwam met een wet

waarin de toegangsleeftijd op 21 jaar werd gesteld. In onze maatschappij gaan wij er echter vanuit dat men op zijn achttiende jaar volwassen is. In tal van wetten hanteert men die leeftijd dan ook. Er ligt een voorstel van wet om de meerderjarigheidsgrens op 18 jaar te stellen. Er zijn tal van achttienjarigen die gaan werken. Er is geen enkele reden om hen de mogelijkheid te ontzeggen in te schrijven op cursussen van de Open Universiteit. Alleen voor gehandicapten wilde Deetman een uitzondering maken, als ze maar in het bezit waren van een diploma voortgezet onderwijs. De VVD heeft echter gekozen voor een principiële benadering van eigen keuze in ontplooiingsmogelijkheid voor alle achttienjarigen zonder discriminatie. Bij amendement is die oorspronkelijk aanvaarde leeftijd van 18 jaar teruggebracht in de Wet. De Open Universiteit heeft ook een belangrijke taak voor de emancipatie van vrouwen, voor om-, bij- en herscholing, voor Postacademisch onderwijs, kortom, met de Open Universiteit is er een belangrijk nieuw stuk infrastructuur voor volwassenen die behoefte hebben aan hoger onderwijs.

(Voor nadere informatie mevr. M.J.H. den Ouden-Dekkers, tel. 070-614911, tst. 2283.)

Inkomensnota cumulatieproblematiek

Een van de aspecten van de inkomensontwikkeling waaraan de Inkomensnota terecht een beschouwing wijdt is de zogenaamde cumulatieproblematiek; het samengaan van negatieve effecten, die ontstaan door het opeenstapelen van kortingen en bezuinigen op het directe inkomen, het verminderen van fiscale aftrekmogelijkheden alsmede de bezuinigingen op voorzieningen en inkomensafhankelijke subsidies. Het was opvallend dat tijdens de hoorzitting over het 1 juli-pakket het merendeel van de belangenorganisaties met name over deze cumulatieproblematiek gesproken hebben. Daarbij bleek vooral hoe zeer de bezuinigingen op voorzieningen voor gehandicapten emoties oproepen. Begrijpelijk, want het gaat voor hen om eerste levensbehoeften.

De VVD-fractie betreunde het dan ook dat de beschouwing in de nota over de cumulatieproblematiek slechts beschrijvend van aard is en in het geheel niet ingaat op concrete beleidsvoornemens. De problematiek is volgens het kabinet moeilijk te analyseren omdat door het individuele karakter de cumulatie-effecten moeilijk grijpbaar zijn.

Hooguit kan ten opzichte van specifieke deelcategorieën een globale inventarisatie gemaakt worden. Voor gehandicapten (AAW/WAO/WSW) is dat gebeurd in het kader van de uitvoering van de motie-Franssen (Eerste Kamer). De VVD heeft er vorig jaar reeds op gewezen dat er schrijnende gevallen van cumulatie kunnen ontstaan. De cumulatieeffecten kunnen individueel immers bij maximale cumulatie zeer negatief uitpakken. De staatssecretaris De Graaf heeft dat ook moeten erkennen en heeft ons toegezegd enkele niet onbelangrijke correcties aan te brengen in met name de vervoersvoorziening voor gehandicapten.

Onze woordvoerder, Ad Nijhuis, heeft tijdens het debat forse kritiek geleverd op CDA en PvdA. Zij hadden immers gevraagd om bij het debat over de inkomensnota tevens de cumulatieproblematiek te betrekken en vervolgens hebben zij er slechts zeer summier en in algemene zin iets over gezegd. Zij zijn anders dan de VVD in het geheel niet ingegaan op concrete beleidsvoornemens, terwijl juist de kern van de motie-Franssen is dat onevenwichtigheden en toekomstige maatregelen vermeden dient te worden.

Zowel PvdA als CDA hadden recentelijk tijdens een

openbare bijeenkomst aangekondigd zich over de beleidsvoornemens te zullen uitspreken. Ten opzichte van de betrokkenen hebben zij daarmee verwachtingen gewekt die ze tijdens het debat niet hebben waargemaakt. De VVD heeft dat wel gedaan en heeft bovendien door middel van de bij het 1 juli-pakket ingediende en aangenomen WAO-motie een fors anti-cumulatieeffect voor 1985 bewerkstelligd.

(Voor nadere informatie: mr. G.B. Nijhuis, tel. 070-614911, tst. 2548.)

U neemt toch ook een abonnement op de VVD-Expresse!

- **Wilt u wekelijks actuele informatie ontvangen over de standpunten van de VVD Tweede- en Eerste-Kamerfractie?**
- **Wilt u de nieuwe rapporten van de prof. mr. B.M. Teldersstichting gratis aanvragen?**
- **Heeft u behoefte aan meer achtergrondinformatie?**

Dan kunt u nu een abonnement nemen op deze VVD-Expresse. Voor f 50,- per jaar kunt u zich abonneren door onderstaande bon in te vullen en op te sturen in een enveloppe zonder postzegel naar:

VVD-Expresse
Antwoordnummer 1877
2500 WB 's-Gravenhage

Met blokletters invullen s.v.p.

Ondergetekende:

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

geeft zich op als abonnee van de VVD-Expresse.

Nog geen geld overmaken wij zenden u een acceptgirokaart.